

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

F. G. JACOBS

13 päivänä joulukuuta 2001¹

1. Oberster Gerichtshof (Itävallan korkein oikeus) on pyytänyt yhteisöjen tuomioistuimelta selvennystä siihen, miten tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan Brysselin yleissopimuksen² mukaan on luokiteltava kanne, joka nostetaan sellaisen kansallisen kuluttajan suojalainsäädännön perusteella, jonka mukaan kuluttajat, joille on lähetetty voitotolupauksia tai muita vastaavia ilmoituksia, joiden sanamuodon ja ulkoasun perusteella kuluttajat saavat vaikutelman, että he ovat voittaneet tietyn palkinnon, voivat vaatia ilmoituksen lähettäneeltä yritykseltä oikeusteitse kyseistä palkintoa, ja erityisesti siihen, onko tällöin kyseessä kanne, joka nostetaan yleissopimuksen 13 artiklan 1 kappaleen 3 kohdassa tarkoitettussa kuluttajan kanssa tehtyä sopimusta koskevassa asiassa.

II osastossa jaetaan tuomioistuinten kansainvälinen toimivalta sopimusvaltioiden kesken ja määrätään tietyissä tapauksissa, mille kyseeseen tulevan sopimusvaltion alueellisesti toimivaltaisille tuomioistuimille tämä toimivalta kuuluu. On kiistatonta, että kansallisessa tuomioistuimessa vireillä oleva asia on yksityisoikeudellinen.

3. Brysselin yleissopimuksessa olevan periaatteellisen säännön mukaan toimivaltaisista ovat sen sopimusvaltion tuomioistuimet, jossa vastaajalla on kotipaikkansa (2 artikla).

4. Tästä määräyksestä tehtyjen poikkeusten johdosta muut tuomioistuimet voivat kuitenkin olla toimivaltaisista käsittelemään tietynlaisia kanteita tai niillä on yksinomainen toimivalta.

Brysselin yleissopimus

2. Brysselin yleissopimusta sovelletaan yksityisoikeudellisissa asioissa. Sen

5. Brysselin yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltainen ”sopimusta koskevassa asiassa [on] sen paikkakunnan tuomioistui[n], jossa kanteessa tarkoitettu velvoite on täytetty tai täytettävä”. Brysselin yleissopimuksen 5 artiklan 3 kohdassa toimivalta annetaan ”sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimelle, missä vahingon aiheuttanut teko sattui”. Näissä molem-

1 — Alkuperäinen kieli: englanti.

2 — Tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskeva 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitettu Brysselin yleissopimus. Tästä yleissopimuksesta, sellaisena kuin se on muutettuna neljällä myöhemmällä liittymissopimuksella, on julkaistu EYVL:ssä nyt käsiteltävänä olevassa asiassa merkityksellinen konsolidoitu versio (EYVL 1998, C 27, s. 1; jäljempänä Brysselin yleissopimus tai yleissopimus).

missa tapauksissa kyse on pikemminkin Brysselin yleissopimuksen 2 artiklan mukaisen toimivallan täydentämisestä kuin sen korvaamisesta.

6. Brysselin yleissopimuksen II osastossa oleva 4 jakso, joka sisältää 13—15 artiklat, on otsikoitu ”Toimivalta kuluttajansuojaa koskevilla riita-asioissa”.

7. Brysselin yleissopimuksen 13 artiklassa määrätään nyt käsiteltävänä olevan asian kannalta merkityksellisin osin seuraavaa:

”Kun asia koskee jonkun sellaista tarkoitusta varten tekemää sopimusta, jota ei voida pitää hänen ammattiinsa tai elinkeinotoimintaansa liittyvänä, jäljempänä ’kuluttaja’, määräytyy tuomioistuimen toimivalta tämän jakson määräysten mukaisesti — — , jos asia koskee:

1) irtaimen kauppaa ja hinta on suoritettava maksuerissä, tai

2) lainaa, joka on maksettava takaisin erissä, tai muuta luottoa, joka on tarkoitettu irtaimen kaupan rahoittamiseen, tai

3) muita sopimuksia, jotka tarkoittavat irtaimen tavaran tai palvelun toimittamista, jos

a) sopimusta on edeltänyt erityinen tarjous tai ilmoittelu siinä valtiossa, jossa kuluttajalla on kotipaikka,

ja

b) kuluttaja on siinä valtiossa suorittanut sopimuksen tekemistä varten välttämättömät toimet.

— — ”

8. Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyistä asiakirjoista ilmenee, että kansallisessa tuomioistuimessa kantajana oleva Gabriel toimi Brysselin yleissopimuksen 13 artiklassa tarkoitettuna kuluttajana.

9. Brysselin yleissopimuksen 14 artiklassa määrätään, että kuluttaja ”voi nostaa

kanteen toista sopimuspuolta vastaan joko sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, missä tällä on kotipaikka, tai sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, missä kuluttajalla itsellään on kotipaikka”.

10. Brysselin yleissopimuksen 15 artiklassa määrätään, että 4 jakson määräyksistä voidaan poiketa sopimuksin ainoastaan, jos tietyt siinä mainitut edellytykset täyttyvät. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa mikään ei viittaa siihen, että tällainen sopimus olisi tehty.

Asiassa merkitykselliset kansalliset säännökset

11. Itävallan kuluttajansuojalakiin³ lisättiin Itävallan etäsopimuksia koskevalla lailla, jolla kuluttajansuojasta etäsopimuksissa annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/7/EY⁴ saatettiin osaksi Itävallan oikeutta, uusi 5 j §.

12. Kyseisessä kuluttajansuojalain 5 j §:ssä säädetään seuraavaa:

”Yritykset, jotka lähettävät tietyille kuluttajalle voittolupauksia tai muita vastaavia ilmoituksia, joiden sanamuodon ja ulkoasun perusteella kuluttaja saa vaikutelman, että hän on voittanut tietyn palkinnon, ovat velvollisia suorittamaan palkinnon kuluttajalle; tällainen vaatimus voidaan esittää myös oikeudessa.”

13. Ennakkoratkaisupyyntöön esittämistä koskevasta päätöksestä ilmenee, että tällä säännöksellä oli tarkoitus poistaa yksityisoikeudelliset esteet kyseisenlaisiin lupauksiin perustuvien vaatimusten esittämiseltä oikeudessa. Itävallan lainsäätävä katsoi, ettei yritysten, jotka toimivat kaupallisissa suhteissaan kuluttajien kanssa hyvien tapojen vastaisesti ja jotka eivät pidä antamiaan lupauksia, tulisi voida vedota niihin syihin, joiden perusteella lainsäätävä oli säättänyt, että edellytykset tiettyjen vaatimusten tutkimiselta oikeudessa puuttuivat. Vaikka hyväksyttiin, ettei pelivelkoja tulisi voida vaatia oikeusteitse, koska ei ole olemassa minkäänlaista intressiä antaa oikeusjärjestyksessä suojaa sellaisille sopimuksille, joita leimaa ”kevytmielisyys ja ajattelemattomuus”, katsottiin erityisesti, ettei tätä näkemystä tule soveltaa silloin, kun yritykset lupaavat voittoja kuluttajille, joihin ne ovat ottaneet henkilökohtaisesti yhteyttä.

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet kansallisessa tuomioistuimessa

14. Gabriel, jonka kotipaikka on Itävallassa, esittää ennakkoratkaisupyyntöön

3 — Konsumentenschutzgesetz (BGBl. 1979, s. 140), sellaisena kuin se on muutettuna etämyyntilain (Fernabsatz-Gesetz, BGBl. 1999 I, s. 185) I §:n 2 momentilla.

4 — Kuluttajansuojasta etäsopimuksissa 20 päivänä toukokuuta 1997 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/7/EY (EYVL L 144, s. 19).

esittämistä koskevan päätöksen mukaan, että hän sai vuonna 1999 Schlank & Schick -nimiseltä postimyyntiliikkeeltä, jonka kotipaikka on Saksassa, hänelle henkilökohtaisesti osoitetun ilmoituksen, jossa annettiin vaikutelma, että häntä odotti arvonnassa perusteella 49 700 Itävallan shillingin (ATS) suuruinen käteisvoitto ja että hänen tarvitsi vain vaatia sitä ja tilata tiettyä vähimmäisarvoa vastaava määrä tavaroita. Ainoastaan "Voiton taattua maksamista koskevan varmennetun todistuksen" kääntöpuolella olevissa suhteellisen pienellä painetuissa "säännöissä" oli maininta siitä, ettei voittolupaus ollut sitova. Näissä säännöissä todettiin, että suoritettavan voiton suuruus riippui myyntiään edistävän yhtiön harkinnasta ja että kannetta oikeudessa ei saanut nostaa. Gabriel katsoo, ettei ole epäilystäkään siitä, että kyseinen voittolupaus on harhaanjohtava. "Valistunut kuluttaja" päättelisi, että hän oli jo voittanut palkinnon.

15. Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt asiakirjat sisältävät lisätietoja liiketoimesta, johon Gabrielin kanne perustuu. Schlank & Schick lähetti lokakuussa ja marraskuussa 1999 Gabrielille kaksi henkilökohtaisiksi muotoiltua ilmoitusta ja niiden mukana postimyyntiluettelon ja tilauslomakkeen. Ilmoituksissa todettiin, että Gabriel oli voittanut arvonnassa 49 700 ATS:n suuruisen palkinnon, joka suoritettaisiin hänelle, jos hän sitä vaatii ja tilaa tavaroita vähintään 200 ATS:n arvosta; hänelle lähetettäisiin tällöin paluupostissa sekki. Henkilökohtaisiksi muotoilluissa kirjeissä Gabrielilta tiedusteltiin, miksei hän ollut vaatinut palkintoaan, viitattiin hänen sataprosenttiseen "oikeuteensa" saada se ja lähetettiin liitteenä valokopio

49 700 ATS:n suuruisesta "maksukuitista" hänen hyväkseen. Myös henkilökohtaisiksi laadituissa European Creditin kirjeissä, joiden otsikkona oli "Virallinen maksuvahvistus", vahvistettiin, että Gabrielia odotti 49 700 ATS:n suuruinen summa, ja oheistettiin jäljennökset samasta maksukuitista. Ilmoituksiin sisältyi myös European Creditin laatimilta numeroidulta säästökirjoilta näyttävää aineistoa, jossa Gabriel oli merkitty tilinhaltijaksi tilille, jonka saldo osoitti 49 700 ATS hänen hyväkseen.

16. Istunnossa Gabrielin asianajaja kiisti ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevassa päätöksessä olevan maininnan siitä, että asiakirja-aineisto sisältäisi toteamuksen, jonka mukaan annettavan palkinnon suuruus riippuu myyntiään edistävän yhtiön harkinnasta. Hänen mukaansa maksukuitin kääntöpuolella todetaan sen sijaan, että käteispalkinnot voidaan jakaa saatujen vastausten määrän perusteella useisiin erisuuruisiin osiin. Gabrielin kirjallisiin huomautuksiin liitettyjen asiakirjojen mukaan asianlaita näyttäisi olevan näin, vaikka jäljelle jää tietty epäily. Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä ilmenee joka tapauksessa selvästi, että kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta oletta-
maan, että Schlank & Schick antoi vaikutelman siitä, että Gabriel oli voittanut kuluttajansuojalain 5 j §:ssä tarkoitetun tietyn palkinnon.

17. Gabriel täytti ja palautti kirjattuina kirjeinä kaksi tilauslomaketta, joista ensimmäinen sisälsi arvoltaan 79 ATS:n ja

toinen arvoltaan 249 ATS:n suuruisen tilauksen. Schlank & Schick lähetti Gabriellille tilatut tavarat ja laskun tavaroiden hinnasta sekä posti-, pakkaus- ja vakuutuskustannuksista koostuvista oheiskuluista. Rahapalkintoa vastaavaa sekkiä ei kuitenkaan koskaan lähetetty.

20. Vaikuttaa siltä, että Itävallan tuomioistuinten toimivaltaa koskevissa säännöksissä ei ole määritelty, mikä tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään kuluttajansuojalain 5 j §:ään perustuvan kanteen. Se, onko Oberster Gerichtshofin määrättävä alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin käsittelemään kyseisenlaista kanteen, riippuu näin ollen siitä, onko jossain muussa säännöksessä ja erityisesti Brysselin yleissopimuksessa määritelty, mikä tuomioistuin on alueellisesti toimivaltainen.

18. Gabrielin tarkoituksena on vaatia Schlank & Schickiltä oikeusteitse palkintoa. Kansallinen tuomioistuin toteaa, että Gabriel on jo valmistellut kanteen, jossa vaaditaan vastaajan velvoittamista suorittamaan hänelle kuluttajansuojalain 5 j §:n perusteella 49 700 ATS:ä korkoineen ja kuluineen.

Ennakkoratkaisukysymys

19. Oberster Gerichtshofin on Itävallan yleisten tuomioistuinten tuomiovallasta ja toimivallasta yksityisoikeudellisissa asioissa annetun lain⁵ 28 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan määrättävä yksityisoikeudellisen asian käsittelyyn alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin, jollei kyseisessä laissa eikä missään muussakaan säännöksessä ole määritelty alueellisesti toimivaltaista tuomioistuinta, mutta Itävallan on kansainvälisen sopimuksen perusteella kuitenkin käytettävä tuomiovaltaa.

21. Jos on katsottava, että kanne kuluttajansuojalain 5 j §:n perusteella nostetaan Brysselin yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa ”sopimusta koskevassa asiassa” tai Brysselin yleissopimuksen 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa ”sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa asiassa”, Brysselin yleissopimuksen mukaan toimivaltainen tuomioistuin on ”sen paikkakunnan tuomioistuin, jossa kanteessa tarkoitettu velvoite on täytetty tai täytettävä” tai ”sen paikkakunnan tuomioistuin, missä vahingon aiheuttanut teko sattui”. Toisin kuin Brysselin yleissopimuksen 2 artiklassa, jossa ilmaistun yleisen säännön mukaan sen sopimusvaltion tuomioistuimet, jossa vastaajalla on kotipaikka, ovat toimivaltaisia ja jossa siis jätetään kunkin sopimusvaltion määrítettäväksi, mikä kyseisen valtion tuomioistuimista on toimivaltainen tutkimaan tietyn riidan, Brysselin yleissopimuksen 5 artiklan 1 ja 3 kohdasta on katsottu seuraavan, että niissä annetaan toimivalta tietyille alueellisesti toimivaltaiselle tuomioistuimelle sopimusvaltiossa. Mikäli esillä olevassa asiassa on sovellettava Brysselin yleissopimuksen 5 artiklan 1 tai 3 kohtaa, Oberster Gerichtshofin ei näin ollen tule määrätä alueellisesti toimivaltaista tuomioistuinta.

5 — Laki annettiin 1.8.1895, RGBL 111.

22. Jos sitä vastoin on katsottava, että kanne kuluttajansuojalain 5 j §:n perusteella nostetaan Brysselin yleissopimuksen 13 artiklassa tarkoitettussa ”asia[ssa], joka koskee [kuluttajan] tekemää sopimusta”, yleissopimuksessa määrätään ainoastaan, että Itävallan tuomioistuimet ovat toimivaltaisia, mutta niissä ei määritellä asiaa sen tarkemmin. Tämän vuoksi on tarpeen, että Oberster Gerichtshof määrää alueellisesti toimivaltaisen tuomioistuimen.

tietyn palkinnon, tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan 27.9.1968 allekirjoitetun Brysselin yleissopimuksen

- 1) 13 artiklan 1 kappaleen 3 kohdassa tarkoitettu sopimusta koskeva asia

23. Gabriel on esittänyt hakemuksen siitä, että Oberster Gerichtshof määräisi hänen kannettaan varten alueellisesti toimivaltaisen tuomioistuimen. Koska Oberster Gerichtshof on epävarma siitä, miten kanne on luokiteltava Brysselin yleissopimuksen mukaan, ja tämän vuoksi siitä, onko tarpeen määrätä alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin, se on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan kysymyksen:

vai

- 2) 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu sopimusta koskeva asia

vai

”Onko asia, jossa on kyse Itävallan kuluttajansuojalain (Konsumentenschutzgesetz, BGBl. 1979, s. 140) 5 j §:ssä, sellaisena kuin tämä laki on muutettuna Itävallan etämyyntilain (Fernabsatz-Gesetz, BGBl. 1999 I, s. 185) I §:n 2 momentilla, kuluttajille annettusta oikeudesta vaatia oikeusteitse yrityksiltä palkintoja, jotka he ovat näennäisesti voittaneet, kun yritys lähettää (tai on lähettänyt) tietylle kuluttajalle voittolupauksen tai vastaavan muun ilmoituksen, jonka sanamuodon ja ulkoasun perusteella kuluttajan annetaan (tai annettiin) ymmärtää, että hän on voittanut

- 3) 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskeva asia?”

24. Gabriel, Itävallan ja Saksan hallitukset sekä komissio ovat esittäneet asiassa kirjallisia huomautuksia. Gabriel ja komissio olivat istunnossa edustettuina.

Tutkittavaksi ottaminen

25. Gabriel ja Itävallan hallitus mainitsevat mahdollisia väitteitä — niihin vetoamatta —, joita voitaisiin esittää ennakkoratkaisukysymyksen tutkittavaksi ottamista vastaan.

26. Gabriel toteaa, että edellytyksenä⁶ sille, että kansallinen tuomioistuin voi pyytää yhteisöjen tuomioistuinta tutkitsemaan Brysselin yleissopimusta, on, että asia on "vireillä" kansallisessa tuomioistuimessa. Voidaan kysyä, onko perusteltua katsoa pääasian nyt käsiteltävänä olevassa asiassa olevan "vireillä" Oberster Gerichtshofissa. Gabriel katsoo kuitenkin, että kansallinen menettely, jossa määrätään alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin, on mahdollinen vain konkreettisen asian yhteydessä. Asia on näin ollen vireillä, joten ennakkoratkaisupyynnön voidaan ottaa tutkittavaksi.

27. Itävallan hallitus huomauttaa, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ennakkoratkaisupyynnön otetaan tutkittavaksi vain, jos tuomiolla ratkaistaan oikeudellinen kysymys, joka on tullut esiin tietyssä kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa

asiassa.⁷ Alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin voidaan Itävallan oikeuden mukaan määrätä ainoastaan, jos asian käsittely on alkanut tai se on aloitettava. Näin ollen ei ole epäilystäkään siitä, etteikö yhteisöjen tuomioistuimelle esillä olevassa tapauksessa esitetty ennakkoratkaisukysymystä voida ottaa tutkittavaksi.

28. Nyt kyseessä oleva ennakkoratkaisupyynnön on mielestäni selvästi sellainen, että se voidaan ottaa tutkittavaksi. Brysselin yleissopimuksen tulkintaa koskevan pöytäkirjan⁸ 3 artiklan mukaan sopimusvaltion tuomioistuin voi pyytää tai sen on pyydettävä yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua, jos yleissopimuksen tulkintaa koskeva kysymys tulee esille sopimusvaltion tuomioistuimessa ja jos kyseinen tuomioistuin katsoo, että tämä kysymys on ratkaistava, jotta se voi tehdä päätöksen. Mielestäni ei ole aina tarpeen, että asia on kansallisessa tuomioistuimessa vireillä siinä tuomioistuimessa, joka esittää ennakkoratkaisupyynnön, jotta kyseinen pyyntö otetaan tutkittavaksi. Yhteisöjen tuomioistuimelle voidaan esittää kysymys varsinkin silloin, kun kansallisessa tuomioistuimessa on aloitettu menettely sen määrittämiseksi, millä tuomioistuimella on toimivalta ratkaista tietty asia. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa Gabriel on pyytänyt Oberster Gerichtshofia määräämään tuomioistuimen, joka on alueellisesti toimivaltainen tutkimaan hänen kanteensa. Tämä tuomioistuin katsoo edellä esitetystä syistä johtuen, että esitetty kysymys on ratkaistava, jotta se voi tehdä hakemusta koskevan päätöksen. Näin ollen Brysselin yleissopimuksen tulkintaa koskevan pöytäkirjan 3 artiklassa asetetut edellytykset täyttyvät mielestäni täysin.

6 — Tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitetun yleissopimuksen tulkitsemisesta yhteisöjen tuomioistuimessa Luxemburgissa kesäkuun 3 päivänä 1971 allekirjoitetun pöytäkirjan (EYVL L 204, s. 28) 3 artikla. EYVL:ssä on julkaistu konsolidoitu versio pöytäkirjasta, sellaisena kuin se on muutettuna neljällä myöhemmällä liittymissopimuksella (EYVL 1998, C 27, s. 24; jäljempänä Brysselin yleissopimuksen tulkintaa koskeva pöytäkirja).

7 — Asia 104/79, Foglia, tuomio 11.3.1980 (Kok. 1980, s. 745, Kok. Ep. V, s. 73) ja asia C-83/91, Meilicke, tuomio 16.7.1992 (Kok. 1992, s. I-4871, Kok. Ep. XIII, s. I-107).

8 — Mainittu edellä alaviitteessä 6.

Kysymyksen tarkastelu

29. Ennakkoratkaisupyyntöön esittänyt tuomioistuimien kysyy ensinnäkin, onko Itävallan kuluttajansuojalain 5 j §:n perusteella nostettavaa kannetta pidettävä Brysselin yleissopimuksen 13 artiklan 1 kappaleen 3 kohdassa tarkoitettuna ”asia[na, joka] koskee — — sopimusta — — irtaimen tavarat — — toimittam[isesta]”.

30. Kuluttajansuojalain 5 j §:ssä annettu oikeus nostaa kanne voi tulla kyseeseen monissa erilaisissa tilanteissa. Nyt käsiteltävänä olevan asian yhteydessä ei mielestäni ole asianmukaista vahvistaa kaikkiin tällaisiin kanteisiin sovellettavaa yleistä periaatetta. Tarkastelen ennakkoratkaisupyyntöön esittäneen tuomioistuimen kysymystä näin ollen siitä lähtökohdasta, että se koskee kuluttajansuojalain 5 j §:n perusteella nostettavaa kannetta silloin, kun i) tavaroita postitse myyvä yritys on antanut henkilökohtaiseksi muotoilussa ilmoituksessa kuluttajalle vaikutelman, että kuluttaja oli voittanut palkinnon, joka annetaan hänelle, jos hän tilaa tavaroita määrän, joka vastaa tiettyä vähimmäisarvoa, ii) kuluttaja on tehnyt tällaisen tilauksen ja iii) tilatut tavarat on toimitettu.

31. Palautettakoon mieliin, että Brysselin yleissopimuksen 13 artiklan 1 kappaleen 3 kohdassa edellytetään ensinnäkin, että asia koskee irtaimen tavarat tai palvelun toimitussopimusta, toiseksi, että ”sopimusta on edeltänyt erityinen tarjous tai ilmoittelu siinä valtiossa, jossa kuluttajalla on kotipaikka”, ja kolmanneksi, että ”kuluttaja on siinä valtiossa suorittanut sopimuksen tekemistä varten välttämättömät

toimet”. Kumulatiivisilla toisella ja kolmannella edellytyksellä on tarkoitus varmistaa, että sopimuksen ja kuluttajan kotipaikan välillä on riittävän läheinen liittyminen.⁹

32. Ensi näkemältä tämä määräys näyttää Gabrielin tilanteeseen räätälöidyltä. Schlank & Schick lähetti Gabrielille valtion, jossa hänellä on kotipaikka, kehoituksen, jossa ilmoitettiin, että hän saisi 49 700 ATS, mikäli hän tilaisi tiettyä arvoa vastaavan määrän tavaroita. Gabriel ryhtyi kyseisessä valtiossa tarpeellisiin toimenpiteisiin tehdäkseen sopimuksen tilaamalla vaadittua arvoa vastaavan määrän tavaroita. Sekä Gabriel että Itävallan hallitus asettuvat pääpiirteissään tälle kannalle. Ne molemmat katsovat, että Gabrielin (tavaroiden tilaaminen) ja Schlank & Schickin (lupaus maksaa 49 700 ATS) antamia sitoumuksia on pidettävä erottamattomana kokonaisuutena ja että Brysselin yleissopimuksen 13 artiklan 1 kappaleen 3 kohtaa sovelletaan, koska muut tässä määräyksessä asetetut edellytykset selvästikin täyttyvät.

33. Saksan hallitus väittää kuitenkin, että Brysselin yleissopimuksen 13 artiklassa edellytetään, että kanne perustuu jo tehtyyn sopimukseen (”asia koskee jonkun — — tekemää sopimusta”). Kuluttajansuojalain 5 j §:ssä säädetään sen sijaan oikeudelli-

9 — Asia C-99/96, Mietz, tuomio 27.4.1999 (Kok. 1999, s. I-2277; julkisasiamies Légerin ratkaisuehdotuksen 69 kohta, jossa viitataan professori Schlosserin selvityksen 158 kohtaan. Kyseinen selvitys koskee yleissopimusta, joka tehtiin Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen sekä sen tulkintaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa koskevaan pöytäkirjaan, EYVL 1979, C 59, s. 71).

sesta vastuusta, joka perustuu annettuun vaikutelmaan riippumatta siitä, onko sopimusta tehty. Tämän säännöksen nojalla nostetut kanteet eivät Saksan hallituksen mukaan näin ollen kuulu Brysselin yleissopimuksen 13 artiklan soveltamisalaan. Mikäli omaksuttaisiin muunlainen näkemys, kyseistä 13 artiklaa tulkittaisiin Brysselin yleissopimuksessa tarkoitettua laajemmin. Koska Brysselin yleissopimuksen 13 artikla on kuitenkin poikkeus siitä normaalista säännöstä, jonka mukaan vastaajan kotipaikan valtion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia, sitä on Saksan hallituksen mukaan tulkittava suppeasti eikä sitä voida soveltaa analogisesti.¹⁰

34. Komissio esittää vastaavalla tavalla, että Brysselin yleissopimuksen 13 artiklan soveltaminen riippuu siitä, täyttikö Schlank & Schickin henkilökohtaiseksi muotoiltu ilmoitus tarjoukselle asetettavat edellytykset vai oliko se vain kehotus tarjouksen tekemiseen. Brysselin yleissopimuksen 13 artiklan 1 kappaleen 3 kohtaa sovelletaan komission mukaan vain, jos kyseinen ilmoitus oli tarjous, jonka Gabriel hyväksyi.

35. Olen samaa mieltä Gabrielin ja Itävaltan hallituksen kanssa siitä, että kun kuluttaja kuluttajansuojalain 5 j §:n perusteella nostaa kanteen nyt käsiteltävänä olevan erityistapauksen kaltaisessa tilanteessa,¹¹ se tapahtuu Brysselin yleissopimuksen 13 artiklan 1 kappaleen 3 kohdassa tarkoitettussa ”asia[ssa, joka] koskee — — sopimusta” (proceedings concerning a contract)¹² siitä yksinkertai-

sesta syystä, että kanneoikeus on läheisesti sidoksissa sopimukseen, joka muodostaa asialle taustan. Koska Gabriel pyrkii kanteellaan saamaan luvatus palkinnon, jonka saamisen nimenomaisena ehtona oli tilauksen tekeminen, ja koska tilaus tehtiin ja toimitus tapahtui, kanne kiistämättä koskee sopimusta.

36. Tämä kanta saa tukea sekä Brysselin yleissopimuksen 13 artiklaa että 5 artiklan 1 kohtaa koskevasta yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä.

37. Yhteisöjen tuomioistuin on ilmaissut joitakin suuntaviivoja siitä, mitä sopimuksella tarkoitetaan Brysselin yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohdassa, jota sovelletaan ”sopimusta koskevassa asiassa”. Näistä suuntaviivoista voi olla apua, kun määritetään, mitä kuluttajan tekemällä sopimuksella tarkoitetaan Brysselin yleissopimuksen 13 artiklassa¹³ (vaikka Brysselin yleissopimuksen systematiikasta ja sen 13—15 artiklan sanamuodosta ilmenee selvästi, että tuomioistuimen toimivaltaa koskeva kysymys ratkaistaan yleissopimuksen 13 artiklaa sovellettaessa yksinomaan yleissopimuksen 14 artiklan¹⁴ nojalla eikä yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohtaa sovelleta).

38. ”Sopimusta koskevan asian” käsite — kuten monet muutkin Brysselin yleisso-

10 — Asia C-89/91, Shearson Lehman Hutton, tuomio 19.1.1993 (Kok. 1993, s. I-139).

11 — Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 30 kohta.

12 — Useimmissa Brysselin yleissopimuksen kieliversioissa asia ilmaistaan siten, että kyseessä on sopimusta koskeva asia tai asia, joka koskee sopimusta.

13 — Ks. muun muassa edellä alaviitteessä 10 mainittu asia Shearson Lehman Hutton, julkisasiamies Darmonin ratkaisuehdotuksen 87 kohta.

14 — Tai yleissopimuksen 15 artiklan nojalla, jos on tehty tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus, joka täyttää kyseisessä määräyksessä asetetut edellytykset.

pimuksessa käytetyt käsitteet — on itsenäinen käsite, jota on tulkittava ensisijaisesti yleissopimuksen järjestelmän ja tavoitteiden pohjalta, jotta Brysselin yleissopimuksen täysi tehokkuus taattaisiin.¹⁵

39. Kun yhteisöjen tuomioistuin on tulkinnut ”sopimusta koskevan asian” käsitettä, sen omaksumaa käytäntöä ovat ohjanneet erityisesti seuraavissa kohdissa esitettävät Brysselin yleissopimuksen tavoitteet.

40. Yhteisöjen tuomioistuin on ensinnäkin korostanut, että keskeinen tavoite, johon Brysselin yleissopimuksella pyritään, on yhteisön alueelle sijoittautuneiden henkilöiden oikeussuojan vahvistaminen ja että tätä tarkoitusta varten yleissopimus sisältää joukon määräyksiä, joilla on tarkoitus estää se, että sama asia on vireillä kahden tai useamman jäsenvaltion tuomioistuimissa samanaikaisesti, ja joissa annetaan oikeusvarmuuden ja asianosaisten etujen turvaamiseksi toimivalta kansalliselle tuomioistuimelle, jolla on alueellisesti parhaat mahdollisuudet ratkaista riita.¹⁶

41. Brysselin yleissopimuksen tavoitteet merkitsevät tarkemmin sanoen sitä, että on vältettävä mahdollisimman pitkälle tilan-

netta, jossa useat tuomioistuimet olisivat toimivaltaisia saman sopimuksen osalta.¹⁷

42. Lisäksi yhteisön alueelle sijoittautuneiden henkilöiden oikeussuojaa koskeva tavoite edellyttää, että Brysselin yleissopimuksen yleisestä periaatteesta poikkeavia toimivaltasääntöjä tulkitaan siten, että tavanomaisen valistunut vastaaja voi kohetuudella ennakoida, missä muussa tuomioistuimessa kuin hänen kotipaikkansa valtion tuomioistuimessa voidaan nostaa kanne häntä vastaan.¹⁸

43. Periaate, jonka mukaan Brysselin yleissopimuksen järjestelmä ja tavoitteet tulee ottaa huomioon, ja tarve taata yleissopimuksen täysi tehokkuus edellyttävät myös, että kun tulkitaan sopimuksen käsitettä yleissopimuksen 13 artiklan yhteydessä, on myös tarkasteltava tämän määräyksen erityistavoitteita.

44. Päätaavoitteena yleissopimuksen II osaston 4 jaksossa, johon 13 artikla sisältyy, on suojata heikompa sopimuspuolta eli kuluttajaa. Yhteisöjen tuomioistuin on yksiselitteisesti todennut, että ”Brysselin yleissopimuksen 13 artiklalla ja sitä seuraavilla artikloilla luotu erityisjärjestelmä on saanut vaikutteita tarpeesta suojata kuluttajaa, joka on taloudellisesti heikompi sopimuspuoli ja jolla on vähem-

15 — Asia 34/82, Peters, tuomio 22.3.1983 (Kok. 1983, s. 987, Kok. Ep. VII, s. 95, 10 kohta) ja asia 9/87, Arcado, tuomio 8.3.1988 (Kok. 1988, s. 1539, 11 kohta).

16 — Asia 38/81, Effer, tuomio 4.3.1982 (Kok. 1982, s. 825, 6 kohta) ja edellä alaviitteessä 15 mainittu asia Peters, tuomion 11–14 kohta.

17 — Asia 14/76, De Bloos, tuomio 6.10.1976 (Kok. 1976, s. 1497, Kok. Ep. III, s. 195, 9 kohta).

18 — Asia C-26/91, Handte, tuomio 17.6.1992 (Kok. 1992, s. I-3967, Kok. Ep. XII, s. I-181, 18 kohta).

män kokemusta oikeudellisista asioista kuin vastapuolella, joten kuluttajan mahdollisuutta nostaa kante ei saa estä se, että hänen olisi pakko tehdä se sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, jossa vastapuolella on kotipaikka".¹⁹

45. Näin ollen kuluttajan kanssa tehdyn sopimuksen käsitteen teknistä tai kirjaimellista tulkintaa ei voida pitää soveliaana, mikäli se on ristiriidassa heikomman sopimuspuolen suojaamista koskevan tavoitteen kanssa.

46. Asianlaita on näin siitä huolimatta, että Brysselin yleissopimuksen 13 artiklalla poiketaan siitä yleisestä säännöstä, jonka mukaan vastaajan kotipaikan valtion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia. Asetun eri kannalle kuin Saksan hallitus, joka katsoo, että Brysselin yleissopimuksen 13 artiklaa on tulkittava suppeasti, koska sillä poiketaan yleisestä säännöstä. Poikkeuksen suppea tulkinta voi olla joskus perusteltua: esimerkiksi poikkeamista perustavanlaatuisesta oikeudesta on sellaisenaan tulkittava suppeasti. Tällaista lähestymistapaa ei mielestäni kuitenkaan tulisi yleistää koskemaan kaikkia poikkeuksia. Lainsäädännössä tehdyille poikkeukselle pitäisi minkä tahansa lainsäädännössä vahvistetun säännöksen tapaan antaa oma merkityksensä, joka määritetään poikkeuksen tarkoituksen ja sanamuodon sekä sen sää-

döksen systematiikan ja tarkoituksen perusteella, jonka osa poikkeus on.

47. Vaikka katsottaisiinkin, että yleisistä säännöistä tehtäviä poikkeuksia on välttämättä tulkittava suppeasti, tämä näkökanta ei mielestäni kuitenkaan johda Saksan hallituksen esittämään tulkintaan. Olen täysin samalla kannalla kuin julkisasiamies Reischl, joka asiassa Eiffer esittämässään ratkaisuehdotuksessa totesi Brysselin yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohdan osalta seuraavaa: "Vaikka on myönnettävä, että yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohta on poikkeus yleissopimuksen 2 artiklassa ilmaistusta yleisestä säännöstä — jonka mukaan vastaajan kotipaikan tuomioistuimet ovat toimivaltaisia — ja vaikkei siis voida olettaa, että yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohtaa olisi tulkittava laajasti, tällainen näkökanta ei kuitenkaan saa johdtaa tulkintaan, jonka vuoksi poikkeussäännös voisi menettää kaiken käytännön merkityksensä." ²⁰

48. Jos nyt esillä olevassa tapauksessa katsottaisiin, ettei Brysselin yleissopimuksen 13 artiklaa sovelleta, koska oli mahdollista, että Schlank & Schickin Gabrielille lähettämää ilmoitusta oli yleisten sopimus-oikeudellisten periaatteiden nojalla tapahtuvan tarkastelun perusteella pidettävä teknisesti kehotuksena tarjouksen tekemiseen eikä tarjouksena, joten sen hyväksymisellä ei voinut syntyä sopimusta, sellaiset

¹⁹ — Edellä alaviitteessä 10 mainittu asia Shearson Lehman Hutton, tuomion 18 kohta.

²⁰ — Edellä alaviitteessä 16 mainittu asia Effer, julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen 3 kohta; ks. myös tuomion 7 kohta.

yritykset kuin Schlank & Schick voisivat pelkästään ilmoitustensa sisältöä manipuloimalla varmistua siitä, ettei kuluttaja voisi Brysselin yleissopimuksen kuluttajansuojasäännöksiin vetoamalla nostaa kansallisen kuluttajansuojalainsäädännön nojalla kannetta kuluttajan kotipaikan valtiossa. Tällainen tulos olisi räikeästi ristiriidassa sen tavoitteen kanssa, johon näillä määräyksillä pyritään.

49. On syytä huomata, että Itävallan hallituksen mukaan sellaiset tarjoukset, jotka annetaan, jos tavaroita tilataan — kuten tarjous, josta on kysymys pääasiassa —, ovat tulleet Itävallassa yhä yleisemmiksi ja tapoja niiden järjestämiseksi on mitä moninaisimpia. Itävallan hallitus katsoo, että tämän vuoksi on vaikeaa soveltaa yleisiä periaatteita kaikkiin näihin menettelytapoihin.

50. Brysselin yleissopimuksen 13 artiklan soveltamatta jättäminen olisi lisäksi ristiriidassa Brysselin yleissopimuksen toisenkin edellä mainitun tavoitteen kanssa, eli se olisi vastoin tavoitetta, jonka mukaan on estettävä se, että usea tuomioistuin on toimivaltainen. Yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa Peters 22.3.1983 antamassaan tuomiossa, että ”yleissopimu[sta] — — on siis tulkittava siten, ettei asiaa käsittelevä tuomioistuin joudu toteamaan olevansa toimivaltainen vain tiettyjen vaatimusten osalta ja joudu näin jättämään tutkimatta muut, edellisiin kuitenkin läheisesti liittyvät vaatimukset. Yleissopimuksen tavoitteiden ja tarkoituksen noudattamiseksi 5 artiklaa

on lisäksi tulkittava siten, että kansallinen tuomioistuin voi itse ratkaista toimivaltaisuuskysymyksen joutumatta tutkimaan pääasiaa”.²¹ On tuskin tarpeen todeta, että tämä viimeinen virke pätee samalla tavoin myös silloin, kun kyseessä on yleissopimuksen 13 artikla.

51. Olen lisäksi samaa mieltä kuin julkisasiamies Darmon, joka asiassa Shearson Lehman Hutton esittämässään ratkaisuehdotuksessa²² totesi, että sillä seikalla, että usea tuomioistuin on toimivaltainen, saat-taisi olla erityisen haitallinen vaikutus, kun kyse on kuluttajista.

52. Tilanne, johon kanteen nostaminen asiassa Peters liittyi, muistutti tilannetta nyt käsiteltävänä olevassa asiassa siltä osin, etteivät olosuhteet siinäkään asiassa olleet täysin klassista sopimuskäsitystä vastaavia: kanne koski yhdistyksen jäsenen velvoitetta maksaa yhdistyksen sääntöjen nojalla tietty rahamäärä yhdistykselle, eikä ollut täysin selvää, syntyikö tämä velvoite pelkästään jäseneksi liittymisen perusteella vai joh-tuiko se tästä toimesta yhdessä yhdistyksen toimielimen tekemän päätöksen kanssa.

53. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi edellä mainittuihin Brysselin yleissopimuksen

21 — Edellä alaviitteessä 15 mainittu asia Peters, tuomion 17 kohta.

22 — Edellä alaviitteessä 10 mainittu asia Shearson Lehman Hutton, julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen 108 kohta.

tavoitteisiin viitaten ensinnäkin, että koska yhdistykseen liittymisestä syntyi jäsenten välille läheinen suhde, joka oli samankaltainen kuin sopimuksen osapuolten välinen suhde, tällaisia jäsenyysvelvoitteita oli pidettävä yleissopimuksen 5 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettuina ”sopimusta koskevinä asioina”, ja toiseksi, että sillä, syntyikö velvoite suoraan yhdistyksen jäseneksi liittymisen perusteella vai johduiko se liittymisestä ja yhdistyksen toimielimen tekemästä päätöksestä yhdessä, ei ollut merkitystä sovellettaessa yleissopimuksen 5 artiklan 1 kappaleen määräystä.²³

54. On totta, että yhteisöjen tuomioistuin katsoi edellä mainitussa asiassa Handte antamassaan tuomiossa,²⁴ että käsitteen ”sopimusta koskeva asia” ei voitu katsoa tarkoittavan sellaista tilannetta, jossa osapuoli ei ollut vapaaehtoisesti sitoutunut veloitteeseen toiseen osapuoleen nähden.²⁵ Tämä toteamus tehtiin kuitenkin tavaroiden myöhemmän ostajan niiden valmistajaa vastaan nostaman kanteen yhteydessä. Kuten yhteisöjen tuomioistuin totesi, kyseisten osapuolten välillä ei ollut minkäänlaista sopimussuhdetta, koska valmistajalla ei ollut minkäänlaista sopimukseen perustuvaa velvoitetta tavarán myöhempään ostajaan nähden.²⁶ Tämä tilanne on selvästi täysin erilainen kuin se tilanne, josta on kysymys nyt käsiteltävänä olevassa asiassa. Yhteisöjen tuomioistuin korosti asiassa Handte antamassaan tuomiossa erityisesti, että yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohdan soveltaminen tavarán

myöhemmän ostajan tavarán valmistajaa vastaan nostamaan kanteeseen ei ollut valmistajan ennakoitavissa eikä sen soveltaminen ollut siten sopusoinnussa oikeusvarmuuden periaatteen kanssa.²⁷ Tällaista väitettä ei voida soveltaa sellaisten kuluttajien nostamiin kanteisiin, jotka ovat olleet postimyyntiyhtiöiden heille lähettämien, henkilökohtaisiksi muotoiltujen ilmoitusten kohteina.

55. Jos Itävallan kuluttajansuojalain 5 j §:n nojalla nyt kyseessä olevan tapauksen kaltaisissa olosuhteissa nostettuja kanteita pidetään — kuten asianlaita mielestäni on — kanteina, jotka on nostettu yleissopimuksen 13 artiklassa tarkoitettua ”sopimusta koskevassa asiassa”, kyseinen yhtiö voi vaikeuksitta ennakoida, mihin muihin tuomioistuimiin kuin yrityksen kotipaikan valtion tuomioistuimiin se voidaan haastaa. Asianlaita ei olisi näin, jos pienehköt erot sopimuksen muodollisessa rakenteessa johtaisivat siihen, että eri tuomioistuimet olisivat toimivaltaisia käsittelemään sellaisia kanteita. Olisi vielä suu-remmassa määrin ristiriidassa yleissopimuksen tavoitteiden kanssa, jos jonkin sopimusvaltion tuomioistuimet olisivat toimivaltaisia käsittelemään kanteet, jotka koskevat liiketoimen jotakin näkökohtaa — palkinnon antamista koskevaa lupasta —, kun taas jonkin toisen sopimusvaltion tuomioistuimet olisivat toimivaltaisia käsittelemään kanteet, jotka koskevat saman liiketoimen jotakin toista näkökohtaa — tavaratilausta, joka on tehty

23 — Edellä alaviitteessä 15 mainittu asia Peters, tuomion 13, 15 ja 18 kohta.

24 — Edellä alaviitteessä 18 mainittu asia Handte.

25 — Tuomion 15 kohta.

26 — Tuomion 16 kohta.

27 — Tuomion 19 kohta.

luottaen siihen, että se oli välttämätön ja riittävä edellytys palkinnon saamiseksi.

estettä sille, että vastaaja vetoaa siihen, ettei ole tehty pätevää sopimusta.²⁹

56. On tärkeää pitää mielessä, että ehdotamani tulkinta ei aiheuta kohtuutonta rasitetta vastaajille, jotka saattavat joutua toteamaan, että niiden on vastattava asiassa sellaisen valtion tuomioistuimissa, jossa niillä ei ole kotipaikkaa. Niinpä Brysselin yleissopimuksen 20 artiklan 2 kappaleessa varmistetaan se, että vastaajalla on tilaisuus esittää kantansa, sillä tämän määräyksen mukaan tuomioistuinten on keskeytettävä asian käsittely, kunnes on selvitetty, että vastaajalla on ollut mahdollisuus saada haastehakemus niin hyvissä ajoin, että hän on voinut valmistautua vastaamaan asiassa.

57. Lisäksi on syytä muistaa, että Brysselin yleissopimuksen tuomioistuinten toimivaltaa koskevat määräykset käsittelevät — kuten olen todennut asiassa Handte esittämässäni ratkaisuehdotuksessa²⁸ — ainoastaan toimivaltakysymystä. Niillä ei ole vaikutusta siihen, miten kanne on luokiteltava niiden periaatteiden perusteella, joiden mukaan vastuukysymykset ratkaistaan. Näin ollen ei ole missään tapauksessa

58. Lopuksi en hyväksy — ainakaan pääasiassa kyseessä olevan kanteen kaltaisten kanteiden osalta — Saksan hallituksen väitettä³⁰ siitä, että Itävallan kuluttajansuojalain 5 j §:n nojalla nostetut kanteet eivät kuulu Brysselin yleissopimuksen 13 artiklan soveltamisalaan, koska kuluttajansuojalain 5 j §:ssä säädetään vastuusta, joka perustuu ilmoituksen lähettäneen yrityksen antamaan vaikutelmaan siitä, että on voitettu palkinto, eikä siihen, että on tehty sopimus. Kuten olen edellä todennut, tällä säännöksellä pyrittiin poistamaan yksityisoikeudelliset esteet, joiden vuoksi lupauksia ei voitu kyseisissä olosuhteissa vaatia täytettäväksi oikeusteitse. Kuten ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä ilmenee, lainsäätäjä katsoi, että yritykset, jotka luottivat siihen, ettei kanetta oikeudessa voida nostaa, koska aikaisemmassa lainsäädännössä nimenomaisesti kiellettiin vaatimasta oikeusteitse sellaisten sopimusten täyttämistä, joita pidettiin uhkapeliosopimuksina, käyttivät tätä lainsäädäntöä väärin hyväkseen ja johtivat kuluttajia tahallisesti harhaan. Koska kansallisen lainsäädännön selkeänä tavoitteena on kuluttajan suojaaminen, on selvästi kokonaisuutena tarkastellun yleissopimuksen systematiikan ja tavoitteiden mukaista, että tämän lainsäädännön nojalla nostettuja kanteita nyt käsiteltävänä olevan tapauksen kaltaisissa olosuhteissa pidetään yleissopimuksen 13 artiklassa tarkoitettuina kuluttajien kanssa tehtyjä sopimuksia koskevinakanteina.

28 — Edellä alaviitteessä 18 mainittu asia Handte, julkisiamiehen ratkaisuehdotuksen 24 kohta.

29 — Ks. edellä alaviitteessä 16 mainittu asia Effer, erityisesti tuomion 7 kohta.

30 — Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 33 kohta.

Ratkaisuehdotus

59. Ehdotan sen vuoksi, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Oberster Gerichtshofin esittämään kysymykseen seuraavasti:

Kun i) kuluttajat, joille on lähetetty palkintoja koskevia ilmoituksia tai muita vastaavanlaisia ilmoituksia, joiden sanamuoto ja ulkoasu antavat vaikutelman siitä, että he ovat voittaneet tietyn palkinnon, voivat kansallisen kuluttajan-suojalainsäädännön mukaan oikeusteitse vaatia kyseistä palkintoa ilmoituksen lähettäneeltä yritykseltä, ii) yritys, joka myy postitse tavaroita, antaa henkilökohtaiseksi muotoillussa ilmoituksessa vaikutelman siitä, että kuluttaja on voittanut palkinnon, joka maksetaan hänen tilattuaan arvoltaan tietyn määrän tavaroita, iii) kuluttaja tekee tällaisen tilauksen ja iv) tilatut tavarat toimitetaan, kuluttajan tämän lainsäädännön nojalla nostama kanne koskee kuluttajan tekemää sopimusta tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan Brysselin yleissopimuksen 13 artiklan 1 kappaleen 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla.